

Pensant la revolució avui¹:

Construir un nou món ⇔ Acabar amb l'ordre establert

“La misèria és el símptoma, el mal l'esclavitud.”

I. Puente

Perquè parlar de revolució avui

Avui l'ordre establert es troba en qüestionament. Cada cop més persones ens adonem de les misèries a què ens condueix, de com ens separa dels nostres iguals, de com ens encadena a formes de vida perniciosos i ens impedeix realitzar-nos plenament. Per fer front a aquesta situació estan sorgint arreu iniciatives per intentar modificar el sistema actual i per frenar els seus efectes perversos. La majoria d'elles pretenen canviar d'alguna manera o altra la legalitat vigent, tractant d'introduir regulacions per millorar les dinàmiques imperants i tornar al funcionament del sistema *abans de la crisi* o bé aconseguir més redistribució de la riquesa i més participació ciutadana, però mantenint intacta l'essència oligàrquica de les estructures actuals.

Tot i això, com podem constatar històricament², els intents de reformar l'actual marc establert no han aconseguit produir un canvi substancial del sistema, no han pogut acabar amb l'opressió i la dominació, que són una part intrínseca i fonamental del mateix. Les dinàmiques del sistema vigent són antagòniques a les dinàmiques humanes virtuoses que voldríem que fossin constitutives d'una nova forma d'organització social: la igualtat, la llibertat, el respecte, la cooperació, l'amor, etc. i per tant es fa difícil pensar que es pugui produir un canvi qualitatiu en la vida i la societat només introduint lleugeres modificacions al sistema.

A banda, és fonamental tenir en compte que allò que cal canviar no són només unes certes formes polítiques o econòmiques, sinó tot allò que aquestes porten implícit i que es tradueix en una determinada forma de relacionar-nos, educar-nos, curar-nos, etc. És a dir, és necessari canviar també la forma de viure i d'entendre la vida. Per això pensem que és imprescindible recuperar la voluntat i la tasca revolucionària: construir nous valors i formes d'organitzar-nos, tot acabant amb els valors hegemònics i les institucions actuals.

¹ Aquest és un text en procés, un conjunt de reflexions fruit de converses, lectures, debats, ... és una invitació a pensar i a debatre, tot aportant elements que trobem rellevants, sobre una qüestió candent: com fer la revolució avui? Com superar la misèria i la barbàrie actuals? Esperem que serveixi per contribuir a anar-hi pensant col·lectivament, i per fer un pas més per construir un moviment revolucionari.

² Veure el text del segon bloc del cicle de debats Reforma o Revolució: “*Reformisme: Refundació o superació?*”, el podeu trobar aquí: http://www.grupreflexioautonomia.org/assets/articles/rorreformisme/ror_reformisme_ca.pdf

Què entenem per revolució?

Per començar, és important aclarir què entenem quan parlem de revolució, terme sovint confós amb el de revolta, per evitar malentesos i disposar d'un llenguatge compartit:

Revolució: una transformació profunda i generalitzada de la forma de vida, un canvi qualitatiu, substantiu i de gran abast en les estructures i valors que defineixen una societat.

Revolta: un alçament, més o menys espontani, contra l'autoritat establerta, un moment d'agitació i avalot per intentar desfer-se de l'opressió imperant³.

De quina revolució estem parlant?

Quan parlem de realitzar una revolució, estem pensant en realitzar un canvi profund de les estructures i valors de dominació actuals, substituint-les progressivament per unes estructures i valors basats en una veritable democràcia en tots els àmbits, en l'autonomia individual i col·lectiva, on els individus i les comunitats tinguin la possibilitat de determinar-se directament a si mateixos. Es tracta d'impulsar una revolució contrària a qualsevol forma de dominació, ja siguin estructures polítiques oligàrquiques, l'opressió dels éssers humans per altres éssers humans, la desigualtat econòmica, l'explotació de la natura, etc. No pensem en fer una revolució només per acabar amb l'ordre establert avui, sinó també en una revolució que generi estructures, processos i relacions que minimitzin al màxim la dominació. En les següents seccions es comenten diverses reflexions sobre aquesta revolució i com pensar-la i realitzar-la avui.

Reflexions generals per una revolució

“La revolució és una força, una voluntat, un deure que és atemporal”
Anònim

Aprendre de la història, sentir-se part d'ella

L'anhel de la revolució, de canvi fonamental de l'ordre establert, de lluitar per la igualtat i contra la dominació és una constant que trobem al llarg de la història. Canviar les nostres formes de vida, d'una forma no marginal sinó que pugui esdevenir hegemònica, implica processos de magnitud i durada històrica d'una gran dificultat. Per això, per poder fer la revolució avui, pensem que és imprescindible conèixer, interpretar i intentar aprendre dels intents passats, del llegat dels nostres avantpassats i de les seves lluites, continuant amb

³Així, és d'esperar que en la revolució es donin moments de revolta, punts àlgids on s'expressi el descontentament generalitzat per la situació que es pateix, però una revolta en si mateixa no serà mai una revolució, sinó només una petita part d'aquesta. Revoltar-se, expressar el malestar en determinats moments, pot ser positiu, però si volem fer una transformació substantiva i duradora en l'ordre establert no n'hi ha prou amb encarar-se a l'opressió, cal actuar estratègicament i constructivament per acabar amb ella d'arrel.

aquesta tasca històrica. Per aprendre realment de la història caldrà també entendre'ns part d'ella, pensant i adaptant les formes de fer als nous contextos i situacions.

Les males herbes s'han d'arrencar d'arrel

El poble, amb pedres, armes o únicament amb els seus cossos, s'ha mobilitzat històricament contra l'Estat i les altres institucions de dominació tot denunciant alguna o diverses de les seves nefastes conseqüències. Aquestes accions d'impugnació més o menys explícita de l'ordre establert són legítimes i donen força col·lectiva en realitzar-les, alhora que ens situen obertament enfrontats a les estructures i valors vigents. Tot i això, aquestes accions estan normalment centrades en atacar els símptomes i no permeten una veritable superació dels problemes⁴; en la majoria de casos el sistema en té prou per aturar les mobilitzacions populars amb un canvi de màscara, solucionant (molts cops només aparentment) el símptoma que provoca el descontentament, fent un rentat de cara però sense tocar l'essència del seu funcionament i mantenint un règim de dominació que esdevé així més suportable.

En altres ocasions s'ha intentat portar a terme un canvi profund de l'ordre establert des d'una minoria de la població, prenent el poder de l'Estat i gestionant-lo "pels interessos del proletariat". Així, moltes revolucions històriques han estat impulsades, catalitzades i, a vegades, fins i tot, realitzades, per una minoria d'individus revolucionaris, una avantguarda (en comparació al conjunt de la societat) que sovint acabava gestionant el poder a favor de si mateixa, reproduint de nou un règim basat en la dominació.

En els dos casos exposats, ens trobem amb un problema que impossibilita un canvi com el proposat: la manca de desenvolupament del factor conscient en les persones. Per poder establir una societat autònoma es requereixen persones mínimament autònomes i per tant hem de construir l'autonomia tant a nivell dels individus com de les institucions, hem d'arrencar les males herbes d'arrel, extraient-les també del nostre interior, forjat en el procés de socialització d'una societat malalta. Així, si bé moltes vegades s'ha associat la revolució amb períodes breus de temps, pensem que per tal que una veritable revolució sigui possible ens cal almenys el temps i l'esforç suficients per consolidar una ferma consciència revolucionària.

Assajant noves formes de viure, construint una nova societat

Un dels intents històrics que trobem més encertats de construir una societat basada en l'autonomia és la revolució espanyola de 1936. Pensem que d'aquesta experiència podem extreure'n diversos aprenentatges de cara a l'actuació revolucionària en els nostres dies. Un dels més destacables és la construcció d'una societat paral·lela, en forma de cooperatives, cultura associativa, salut i educació autogestionària, etc. com a forma

⁴ Creiem que el fet que moltes accions estiguin centrades només en atacar les conseqüències està lligat amb l'absència d'un projecte revolucionari. Per acabar amb la dominació hem d'organitzar una alternativa que abordi els problemes des de les seves causes. Pensem que allò que és utòpic és intentar superar els problemes anant només a les conseqüències i no abordant-los anant a l'arrel.

d'assajar noves maneres de funcionar amb uns valors coherents amb la societat que anhelem.

Al mateix temps, aquesta construcció ens permet fer-nos més forts i generar autonomia front al sistema imperant, ajudant-nos a solucionar aquí i ara diverses problemàtiques vitals que afrontem. Aquest procés constructiu ens permet mostrar a la societat que allò que es proposa és factible, estenent un nou imaginari, nous valors, relacions i institucions fins a construir una nova forma d'organització social que pugui esdevenir hegemònica i per tant pugui substituir l'actual; com ja deia Isaac Puente: “*Sólo se destruye aquello que se consigue substituir con ventaja*”⁵.

Aquesta construcció paral·lela no només ha de centrar-se en l'economia, en l'organització de la producció i el consum, sinó, i amb la mateixa importància, en la cultura, els mitjans de comunicació, l'educació, la política, etc. Cal que construïm noves formes de funcionar, noves institucions en tots els àmbits que puguin ser camí, visió i embrió de la nova societat.

Poder i institucions polítiques

Un altre factor que podem aprendre de la revolució espanyola, és la necessitat d'una concepció clara sobre el poder i les institucions polítiques. El moviment popular organitzat que va frenar el cop feixista i va fer la revolució al 1936 va estar preparant-se amb èxit durant dècades per gestionar pràcticament tots els sectors de la vida social (des de l'abastiment d'aliments fins a la defensa). Sense menystenir la impressionant tasca d'autogestió en diversos àmbits que van desenvolupar els companys d'aquell temps, no podem obviar que no van tenir com a moviment prou claredat ni tàctiques entorn a la gestió de l'àmbit polític com per anar desenvolupant una forma d'organització política paral·lela que no deixés espai pel paper de l'Estat⁶.

Entenem el poder polític com la capacitat d'organitzar allò col·lectiu. Aquest poder sempre existirà, en major o menor mesura, i el que hem de fer és trobar les formes per tal que aquest no estigui concentrat, ni es pugui concentrar, generar les institucions que ens permetin que es reparteixi de la forma més igualitària possible. No negar el poder polític, ni entrar a gestionar-lo de forma concentrada, sinó gestionar-lo de forma horitzontal ja que negar-lo significa deixar-lo en mans dels que volen gestionar-lo de forma heterònoma. És fonamental doncs que evitem els "buits de poder", l'autonomia s'ha de desenvolupar en tots els àmbits per poder estendre's.

⁵ Puente, I. “*El comunismo libertario y otras proclamas insurreccionales y naturistas*” 1933

⁶ Així, tot i la seva capacitat de controlar militarment la ciutat i gestionar pràcticament la totalitat de l'economia, no tenien una estructura política que pogués gestionar allò comú i destituir el govern de la Generalitat. Pensem que aquesta manca de claredat, va provocar una sèrie de contradiccions com entrar a col·laborar amb el govern de la República i finalment abandonar la revolució (com van denunciar “*Los amigos de Durruti*”).

“La revolució serà global o no serà”

El parell Estat-Capital és un sistema altament expansiu i agressiu. Així doncs, és d'esperar que quan en un territori les espurnes de la llibertat i l'autonomia es comencin a expandir, altres territoris organitzats amb les velles formes heterònomes, ataquin el territori revolucionari, per tal de mantenir l'ordre mundial i re-establir un règim de dominació. Per això és important estendre les idees i pràctiques revolucionàries per a que arribin a tots els racons del món i fer xarxa entre totes les persones, moviments i projectes que estan lluitant arreu contra l'ordre de dominació vigent.

No esperar la revolució, crear-la

Hem d'esforçar-nos per a crear les condicions propícies per a la revolució, no esperar-la sinó voler-la, per a convertir-la en una possibilitat real. Així, *“la revolució és ja una possibilitat real quan és pensada des de si mateixa, com a projecte transformador i rupturista de la realitat immediata, per adequar els mitjans precisos disponibles en el present per a la seva realització amb èxit. La revolució ja és una possibilitat des del moment en què l'acció està encaminada a la seva consecució”*⁷. Efectivament, el pensament i el sentiment són passos previs a l'acció, si no pensem i sentim la revolució no serem capaços de realitzar-la mai. No per casualitat "portem un món nou als nostres cors i aquest món està creixent en aquest moment". Hem de pensar, sentir i crear la realitat que volem, trobar les formes concretes de passar de la idea, de l'anhel a la realitat.

Elements per una revolució al segle XXI

“Las revoluciones no son hijas del estómago, son hijas del pensamiento”
Soledad Gustavo

L'avui

Per pensar i fer la revolució és inevitable analitzar la situació en què ens trobem en cada moment. Actualment ens trobem en un món hiperindustrialitzat, depredador de recursos, regit per una salvatge economia de mercat i grans Estats, institucions que es disfressen de garants de la seguretat i la llibertat, però que en realitat no són més que màscares per mantenir uns règims de dominació i d'explotació. En aquests territoris sobreviuen individus individualitzats i individualistes, alienats i còmplices del sistema, que en la seva majoria no és qüestionen l'ordre establert sinó que opten per una apatia i un victimisme conformista.

Avui el món està en crisi. A occident es desplomen els valors d'una civilització: l'organització politicoeconòmica comença a fer fallida, l'abundància de recursos materials i la ficció del crèdit han tocat sostre, l'exèrcit de reserva no para de créixer i s'entreveu la

⁷ Extracte de l'article “ Sobre la tarea revolucionaria” del blog <http://emboscado.blog.com/>

veritable naturalesa del treball assalariat com a forma d'esclavitud, falsa llibertat en un món de cadenes. El fet que el sistema cada cop pugui satisfer menys les pròpies expectatives i promeses, li fa perdre credibilitat i força.

Així, se'ns obre una finestra d'oportunitat, un moment en què es fan molt evidents les contradiccions del propi sistema i la incapacitat de l'Estat i el mercat per cobrir les necessitats humanes més bàsiques. Aquesta finestra s'obre després de dècades de desenvolupament de l'Estat de benestar a occident, d'omplir les panxes tot buidant l'esperit, d'aniquilar les comunitats i els seus llaços d'ajuda mútua deixant només individus aïllats i insociables⁸. Davant d'aquest panorama ens preguntem: qui pot fer la revolució avui?

El subjecte revolucionari

El subjecte revolucionari és el grup social que realitza o pot portar a terme la revolució. Durant la modernitat la concepció més àmpliament acceptada era que el proletariat, la classe treballadora, era el màxim exponent del subjecte revolucionari; actualment, amb el creixement dels treballs en el sector terciari a Europa, l'externalització de les activitats industrials a països amb menys controls laborals i mediambientals, i l'exclusió de cada cop més capes de la població del treball assalariat, la consciència de classe proletària es troba sota mínims i ni tant sols es pot parlar pròpiament del proletariat com a tal.

Les condicions objectives - la situació econòmica, social, etc. en un moment i lloc determinats - són importants per tal que els oprimits puguem esdevenir subjecte revolucionari, però aquestes condicions per si soles no són ni molt menys suficients. Les penúries no són el motor de la revolució, tot i que sí que poden ser part del material que n'atiï la combustió. El principal motor de la revolució és la voluntat de construir un món més lliure, una societat més humana i natural, i aquesta voluntat creix a l'interior de les persones més enllà de la gana o els dèficits materials que pateixin. La major victòria del sistema establert es donaria si aquest aconseguís aniquilar del tot els anhels i l'esperit de llibertat que rau en l'essència humana, fent que els oprimits estimin les seves cadenes i no vegin els barrots de les gàbies que els immobilitzen. Per evitar arribar a aquest punt, és fonamental auto-construir-nos com a individus revolucionaris, cultivar les capacitats i avivar la pròpia voluntat revolucionària així com despertar aquella que jeu adormida ben al fons d'alguns dels nostres iguals; és imprescindible que tinguem una actitud de millora de les nostres habilitats i qualitats per fer-nos i ser, cada cop més, subjectes aptes per a la revolució.

Així, és probable que els canvis revolucionaris siguin estimulats i catalitzats per unes poques persones amb visió estratègica i consciència profunda; allò que no és factible ni

⁸ És paradigmàtic com han canviat les relacions a l'espai públic i entre iguals els últims 50 anys, abans la gent es parlava i s'ajudava, ara trobem mirades buides a l'horitzó o caps acotats i cares llargues. Si tenim problemes truquem a la policia, si necessitem ser atesos anem als serveis socials. Un article que exposa el nivell de decadència convivencial al qual hem arribat el podeu trobar aquí:

<http://es.scribd.com/doc/203098624/Infierno-convivencial-Felix-Rodrigo-Mora>

desitjable és que aquestes tinguin una actitud de dominació vers el poble, ans al contrari, és imprescindible que fomentin l'alliberament i la presa de consciència del major nombre de persones possible per tal que aquestes puguin donar el millor de si i es produeixi realment un canvi substancial des de la base.

Pensem que la conjugació de la potència de les idees revolucionàries i la gravetat de la situació actual ens donen una possibilitat de fer amb èxit la revolució. De totes maneres, aquesta no pot reeixir si no ens auto-construïm com a subjectes revolucionaris, si no som prou persones donant el màxim per la revolució, dedicant el màxim del nostre temps, esforços, recursos i creativitat a la tasca revolucionària.

En aquest sentit, és necessari desenvolupar bones actituds convivencials, restaurar el bon tracte amb els altres i potenciar l'empatia i la comprensió entre iguals. Les bones actituds també inclouen la sinceritat, l'autocrítica i la crítica constructiva, des del respecte i l'amor però sense caure en un "bonrotllisme" anestèsic que no ens permet avançar. Així mateix, és fonamental que no només lluitem per construir noves estructures a nivell exterior sinó també que a nivell individual i interior repensem quines dinàmiques negatives estem reproduint: enfrontaments personals, actituds intransigents, falta de compromís i humilitat, victimisme, etc. són problemes que minen el nostre potencial i cal que cadascú sigui conscient dels propis i ens comprometem a canviar-los i ajudar-nos mútuament, a canviar-los per tal de poder tenir una actitud més constructiva, oberta i honesta, una actitud veritablement revolucionària⁹.

Cap a una revolució integral

Si bé en alguns moments s'ha tingut en compte la necessitat d'un canvi personal i alhora d'estructures, normalment s'ha fet molt més èmfasi en un dels dos. Creiem que és necessari una superació del fals dilema entre canvi social o canvi personal, ja que tots dos canvis, l'exterior i l'interior van donats de la mà i han d'avançar en paral·lel. No podem pretendre fer cap modificació substancial de l'ordre establert si no ens auto-construïm al mateix temps com a subjectes amb habilitats, voluntat i riquesa interior.

La buidesa interior és un problema especialment greu avui, s'ha perdut qualsevol noció ètica, i sense un treball en aquest sentit no serà possible una revolució ni una societat basada en l'autonomia, per això, per actualitzar el concepte de revolució avui, necessitem donar-li la importància que té. En resum, potser en altres èpoques tenia sentit donar més pes a un dels canvis, però avui cal afegir una millora personal a la revolució social i la revolució política, allò que podem anomenar com una revolució integral¹⁰.

⁹Per construir el subjecte revolucionari és fonamental recuperar el tant oblidat concepte de virtut, en aquest sentit podem dir que hem de realitzar una "Revolució Virtuosa" tal i com es suggereix en el següent article: <http://blaidalmai.blogspot.com.es/2013/06/proces-constituent-o-revolucio-integral.html>

¹⁰Quan parlem de revolució integral ens referim a aquesta transformació d'estructures en unes de basades amb l'autonomia com en la necessària transformació també psíquica i espiritual dels subjectes. Així, la revolució interior, personal, ha d'avançar en paral·lel i al mateix ritme que la revolució exterior, social. La suma d'una i l'altra donen una revolució integral.

A més, cal considerar que el canvi sistèmic ha d'abastar tots els nivells de l'existència personal i col·lectiva i aplicar-se a totes les dimensions de la vida, modificant-les substancialment en un sentit emancipador.

Grandesa de mires

Les nostres metes no poden estar guiades simplement per allò que creiem més realitzable; dotar-nos de metes com la revolució, que poden semblar irrealitzables, ens proporciona l'orientació que han de seguir els nostres actes si volem fer d'aquest món un lloc habitable. Hem de ser conscients que fer la revolució de la qual estem parlant, construir aquesta nova humanitat contra la barbàrie imperant amb els mitjans i inèrcia de l'*status quo* actual és altament difícil, però és al mateix temps un repte ineludible –estem en una cruïlla històrica com a humanitat, de conseqüències imprevisibles– i vàlid per si mateix, independentment del resultat que assolim. Ens hem d'omplir de responsabilitat històrica i grandesa de mires, anar a per totes i no posar-nos nosaltres mateixos més límits dels que ja tenim.

Estratègia¹¹

Entenem l'estratègia com la concepció general i el pla d'acció concret per assolir uns objectius des d'un punt de partida. En aquest cas, l'estratègia a desenvolupar és la de fer una revolució democràtica integral al segle XXI; una estratègia basada en la realitat actual i els aprenentatges del passat. Seguidament n'esbossem algunes humils propostes:

- *Construir un moviment revolucionari*: per assolir un repte de la magnitud que plantegem cal realitzar un treball comú entre projectes, lluites, mobilitzacions... amb essència revolucionària que ens serveixi per avançar junts amb una estratègia que estigui a l'alçada dels temps que corren i unes tàctiques adequades al moment històric i als aprenentatges adquirits. És imprescindible que ens coordinem i unim forces per construir una alternativa integral, real i contundent arreu, per tal de no quedar marginalitzats i ser simplement una anècdota amb potencial transformador irrisori dins el sistema. Hem de pensar en com crear i coordinar un moviment revolucionari aglutinador, no per diluir la heterogeneïtat, sinó per generar sinergies. Per fer-ho, creiem que és important realitzar un procés de debat obert, no dogmàtic i sense banderes on poder parlar de les idees i trobar unes bases comunes sobre les quals construir aquest moviment¹².

¹¹Moltes reflexions estratègiques aquí exposades beuen del projecte de la democràcia inclusiva. Per aprofundir-hi recomanem l'article: [Fotopulos, T "Estratègies de transició i el projecte de la Democràcia Inclusiva"](#)

¹² En aquesta línia celebrem les iniciatives del procés embat (<http://procesembat.wordpress.com>) i de la crida integrarevolucio (www.integrarevolucio.net). Animem a tenir una actitud oberta i no dogmàtica, evitant posicions de trinxera per poder fer un debat profund i fructífer i acordar unes bases comunes, no un consens de mínims de tots els moviments socials, sinó una visió comuna i unes línies estratègiques dels moviments revolucionaris. Per fer-ho ens hem de centrar en allò fonamental, deixar els enfrontaments personals o les discussions poc rellevants. Això només pot assolir-se amb una aposta clara de totes les persones per acabar amb aquestes actituds, demostrant una altura de mires suficient que posi l'interés

- *Transició revolucionària*: com s'ha esbossat anteriorment, per poder construir l'embrió de la nova societat i ser una massa crítica amb consciència revolucionària necessitem realitzar un procés de transició en què anem practicant i consolidant les noves institucions i valors que volem que predominin. És necessari que aquest procés es porti a terme amb consciència i dins una estratègia revolucionària per tal que les mesures transicionals tinguin sentit i no puguin ser distorsionades.
- *Institucions paral·leles*: com també hem comentat, és fonamental construir institucions que ens permetin anar-nos fent forts, dependre menys del sistema, assajar la nova societat, transformar les nostres formes de fer, ser i relacionar-nos, etc. Aquesta praxis també ens farà més hàbils per resistir i per posar en tensió el sistema establert, alhora que ens permetrà anar-nos preparant per poder enderrocar-lo.
- *Coherència entre mitjans i fins*: Un dels postulats claus del procés revolucionari pel qual apostem és que cal que els mitjans per realitzar aquesta transformació estiguin en concordança amb els fins que anhelem. Així, per exemple, si la nostra voluntat és establir una societat igualitària -governada per assemblees-, no farem servir mitjans oligàrquics per assolir-la -prendre el poder de l'Estat-. Si la nostra voluntat és generar consciència des de la base, no ens convertirem en una avantguarda impositiva que ostenta una visió científica del canvi social que cal aplicar. Es tracta, així doncs, d'impugnar les estructures del sistema de dominació establert (diners oficials, empreses capitalistes, administració estatal, etc.) i utilitzar-les només en la mesura que sigui necessari per tal de substituir-les per noves estructures autònomes, comunitàries i ecològiques¹³.
- *Auto-construcció de subjectes revolucionaris*: necessitem tenir la fortalesa, voluntat, actitud i aptituds per realitzar la revolució. Hem de trobar maneres de treballar aquests aspectes explícitament per tal de poder afrontar tot el que cal per assolir allò que anhelem.
- *Integralitat i radicalitat*: els problemes que tenim avui són globals, cal abordar les problemàtiques des d'una perspectiva holística i anant a l'arrel i no només als símptomes.
- *Arrelament i territori*: en concordança amb la forma d'organització per la qual apostem, l'estratègia ha de basar-se en l'arrelament al territori; les institucions que generem han de ser locals i vinculades a territoris concrets, decidint tot el que es pugui a escala local (principi de subsidiarietat) i confederant-nos per a allò que sigui necessari abordar en un àmbit de major abast. Aquest arrelament implica treball del dia a dia amb els nostres veïns i veïnes, construint amb una posició ferma però amb les realitats heterogènies de cada territori.

general i el bé comú per davant.

¹³ Vegeu el següent article: <http://blaidalmai.blogspot.com.es/2013/06/proces-constituent-o-revolucio-integral.html>

- *Sobre la violència*: en el context actual, tenint en compte el gran desenvolupament en el camp del control i la repressió que posseeixen els qui ostenten el poder, és fa difícil pensar que sigui estratègic un encarament directe amb aquests.

Altrament, la violència física, la repressió, la imposició, etc. són les seves armes, són part del seu món. Nosaltres tenim un altre paradigma i per tant hem de buscar minimitzar la violència i, èticament, maximitzar el respecte cap a tota vida humana, usant la violència física només quan aquesta serveixi a la consecució d'aquest fi, quan sigui l'única via que ens quedi per reduir la violència sistèmica. En aquest sentit, ens sentim afins a un principi bàsic de l'estratègia que ens recordava Sun Tzu "*la millor batalla és la que es guanya sense lliurar-se*".

No obstant, no podem obviar que les elits, al voler mantenir i perpetuar el sistema establert, atacaran i perfeccionaran les formes de repressió cap a qui el posi en qüestionament. És més, és molt probable que a mesura que siguem més en aquesta tasca revolucionària, la violència sigui més contundent. Per tant, veiem necessari pensar i assajar formes per defensar tot allò que estem construint i trobar les millors maneres de confrontar l'aparell repressor de l'Estat, tot adequant-nos als contextos que anem vivint, però sense fer de la violència el centre de la tasca revolucionària.

Algunes tàctiques

D'acord amb aquestes línies generals de l'estratègia proposem un esbós d'algunes tàctiques que podem portar a terme als nostres territoris des d'ara mateix. Pensem que sempre que puguem hem de plantejar tàctiques que depenguin al màxim de la nostra acció, ja que aquestes seran les més realitzables, centrar-nos en què farem nosaltres i no en què demanarem o quins drets hem de reclamar. Per fer-ho breu expliquem només algunes tàctiques sobre les que pensem que caldria donar més impuls en l'estadi actual¹⁴:

- *Espais d'autoaprenentatge*: grups d'estudi, debats públics,... models d'autogestió de la formació on totes tinguem la mateixa oportunitat d'aportar i ens permetin formar-nos en diversos camps, així com reflexionar col·lectivament.

- *Assemblees populars*: pensem que la forma democràtica de gestionar la política en una societat autogestionada és en base a l'assemblea popular, és a dir, l'assemblea de tots els veïns i veïnes d'un territori. Per avançar en el desenvolupament d'aquesta i anar practicant organització assembleària efectiva proposem crear grups que treballin per preparar una assemblea que vulgui esdevenir popular. Els primers passos podrien ser imaginar i trobar espais on reunir-se, estudiar i practicar mètodes de dinamització que es puguin reproduir a petita i a gran escala i dotar-la de recursos materials comuns i de legitimitat, per anar atorgant-li poder, per tal que pugui arribar a ser una assemblea popular real i no només una trobada de veïnes i activistes compromesos. Alhora caldrà dotar-se d'espais més informals de deliberació, trobada, coneixement, debat, etc. entorn aquesta assemblea.

¹⁴Altres tàctiques que no detallem per no allargar-nos més, però que podem comentar al debat poden ser: mutualisme autogestionari, municipalisme, sabotatges, lluita als llocs de treball, etc.

- *Col·lectivitzacions*: aconseguir la propietat d'habitatges, locals i infraestructures i gestionar-la col·lectivament, però explicitant la voluntat de cedir-la a l'assemblea popular del territori on es trobin quan aquesta funcioni com a tal.

- *Cooperatives populars*: empreses cooperatives del poble i per al poble, és a dir, un nou tipus d'empreses la propietat i el control de les quals està en mans de la ciutadania. L'objectiu és que l'assemblea popular decideixi les línies generals de funcionament. Mentre no existeixi assemblea popular com a tal, la cooperativa es gestiona col·lectivament, però aportant recursos a la construcció d'una nova economia i d'un nou moviment¹⁵.

- *Insubmissió i desobediència*: la legalitat intentarà blindar-se per tal que no puguem avançar en el nostre procés revolucionari; no només amb les traves que ja comporta, sinó amb noves regulacions que s'aniran inventant a tal efecte. Per això una tàctica fonamental és la desobediència i la insubmissió (ocupació, expropiació, desobediència civil o fiscal, etc.). A tal efecte és convenient tenir el màxim de suport possible i legitimitat reconeguda; pensem que cal vincular aquestes accions il·legals explícitament amb la construcció d'una alternativa, vinculant la construcció i la resistència. Això ens permet al mateix temps mostrar l'oposició i confrontació entre l'Estat i les persones, la naturalesa opressiva del sistema i anar explicitant un Nosaltres.

- *Suport mutu i formes de vida comunitària*: un dels pilars del sistema actual és l'interès individual. Per combatre'l, una tàctica fonamental és aprendre a viure en comú practicant el suport mutu, tant a poble com a ciutat. Compartir els recursos, les cures i els diners. Crear i gestionar espais on puguem viure, socialitzar-nos i desenvolupar els valors que propugnem, on poder construir-nos com a persones juntament amb els nostres semblants.

Aquestes són només algunes idees. Moltes d'aquestes pràctiques ja s'estan començant a tirar endavant tot i que de manera incipient. Ens cal articular totes aquestes eines en una mateixa construcció per tal que el seu efecte sigui suficientment transformador. Per fer-ho pensem que fa falta aprofundir en el debat sobre com fer la revolució avui, dedicar esforços i trobades a abordar preguntes clau: quin anàlisi fem de la situació actual? Com ens preparem com a subjecte revolucionari? Quina estratègia emprem per la tasca que ens proposem? De quines tàctiques ens dotem? Quan i com les implementem? Com les nostres pràctiques poden emmarcar-se o transformar-se dins aquesta estratègia? De quines noves pràctiques ens dotem? Com articulem un moviment revolucionari?

¹⁵Per reflexionar més sobre aquesta proposta podeu llegir l'article: "*Empreses demòtiques, en camí cap a una nova economia democràtica*": <http://democraciainclusiva.org/txt/empre.pdf>